

LICEUM klasa II Program rozszerzony

III. Dzieje nowożytne

Wymogi podstawy programowej:

3. Rzeczpospolita w okresie renesansu i demokracji szlacheckiej.

Uczeń:

- 1) opisuje i wyjaśnia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce, w tym sejmików, sejmu, senatu i sejmu elekcyjnego; ocenia demokrację szlachecką;*
- 2) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim oraz synchronizuje najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w XVI w. z wydarzeniami europejskimi;*
- 3) opisuje zmiany terytorialne państwa polsko-litewskiego i charakteryzuje stosunki z sąsiadami w XVI w.;*
- 4) ocenia zmiany w relacjach polsko-litewskich w XVI w.;*
- 5) ocenia kulturową rolę Polski w przeniesieniu wzorców cywilizacji zachodniej na obszary ruskie i litewskie;*
- 6) ocenia sytuację wyznaniową na ziemiach Rzeczypospolitej w XVI w., w tym tolerancję wyznaniową oraz unię brzeską;*
- 7) identyfikuje dzieła polskiego renesansu oraz ocenia dorobek polskiej myśli politycznej okresu odrodzenia i reformacji*

4. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVII w. Ustrój, społeczeństwo i kultura.

Uczeń:

- 1) opisuje zmiany terytorium Rzeczypospolitej w XVII w.;*
- 2) opisuje główne etapy konfliktów politycznych i militarnych Rzeczypospolitej ze Szwecją, państwem moskiewskim/Rosją i Turcją w XVII w.; wyjaśnia ich następstwa;*
- 3) charakteryzuje proces oligarchizacji życia politycznego Rzeczypospolitej;*
- 4) wyjaśnia przyczyny kryzysów wewnętrznych oraz załamania gospodarczego Rzeczypospolitej w XVII w.;*

- 5) *ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim oraz synchronizuje najważniejsze wydarzenia z dziejów Polski w XVII w. z wydarzeniami europejskimi;*
- 6) *charakteryzuje sarmatyzm jako ideologię i styl życia polskiej szlachty; rozpoznaje dzieła sztuki polskiego baroku.*

Najważniejsze zagadnienia:

1. Ustrój polityczny demokracji szlacheckiej.
2. Polityka zagraniczna Polski i Litwy w XVI w. – główne cele, główne konflikty.
3. Ewolucja stosunków polsko-litewskich do unii lubelskiej.
4. Reformacja na ziemiach polskich oraz mapa religijna Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
5. Polonizacja i westernizacja ziem litewskich i ruskich.
6. Konflikty z sąsiadami Rzeczypospolitej w XVII w. – przyczyny, skutki i ocena zjawiska.
7. Zmiany graniczne w obrębie XVII stulecia i ich skutki dla bieżącej polityki oraz przyszłości państwa.
8. Zmiany układu sił w polskiej polityce wewnętrznej (wzrost znaczenia magnaterii kosztem średniej szlachty) i ich skutki dla bieżącej polityki oraz przyszłości państwa.
9. Przyczyny słabnięcia państwa w drugiej połowie XVII w.

Zadania do wykonania:

1. Jakie były mocne i słabe strony ustroju państwa polsko-litewskiego w XVI i XVII w.?
2. Która z wojen XVII w. okazała się najgorsza w skutkach dla Rzeczypospolitej? Uzasadnij swój wybór.
3. Czy struktura religijna Rzeczypospolitej wpływała na dzieje tego kraju?

Wiem, co trzeba